

Sygn. akt II UK 548/16

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z wniosku J.M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 września 2017 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 7 kwietnia 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 7 kwietnia 2016 r. oddalono apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. od wyroku Sądu Okręgowego w O. z dnia 22 lipca w 2015 r., mocą którego zmieniono decyzję organu rentowego i przyznano J.M. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia dokonane w postępowaniu przed Sądem Okręgowym. Przede wszystkim zwrócił uwagę, że organ rentowy, odmawiając wnioskodawcy prawa do emerytury, uwzględnił fakt legitymowania się przez niego łącznym ogólnym okresem ubezpieczenia w wymiarze co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 10 lat, 4 miesięcy i 12 dni pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Dalej Sąd Apelacyjny zaaprobował ustalenie, że ubezpieczony pracował jako kierowca ciągnika w Spółdzielni Kółek Rolniczych w N.

od dnia 10 października 1975 r. do dnia 28 lutego 1976 r. oraz od dnia 1 sierpnia 1979 r. do dnia 31 marca 1983 r. Następnie w okresie od dnia 1 października 1986 r. do dnia 1 kwietnia 1987 r. pracował w Zakładzie Rolnym w B.

na stanowisku kierowcy ciągnika przy pracach transportowych. Łącznie zatem legitymuje się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach w wymiarze 15 lat, 1 miesiąca i 20 dni.

W związku z tym spełnia wszystkie przesłanki do uzyskania emerytury w myśl art. 184 ust. 1 i art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1383).

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego złożył pozwany, zaskarżając powyższy wyrok w całości i zarzucając:

- naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez sporządzenie uzasadnienia wyroku w sposób wadliwy, a tym samym wykluczającym możliwość kontroli, zwłaszcza przez zaniechanie wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku;

- naruszenie prawa materialnego, to jest art. 184 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 2 ust. 1 i § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, przez niewłaściwe zastosowanie wskazanych norm prawa do niedostatecznie ustalonych okoliczności sprawy.

Mając powyższe, na uwadze domagał się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu; ewentualnie żądał uchylenia zaskarżonego orzeczenia i rozstrzygnięcia co do istoty sprawy przez oddalenie odwołania ubezpieczonego.

Skarga kasacyjna zawierała także wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania. Jej autor odwołał się do art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., to jest skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie spełnia wymagań konstrukcyjnych z art. 328 § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest środkiem odwoławczym o szczególnym charakterze. Przede wszystkim zmierza do ochrony interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Natomiast jej zadanie nie polega na ponownej ocenie sprawy z perspektywy niezadowolonej z rozstrzygnięcia strony (stron).

Powyższe rozwiązanie obliguje do wstępnej oceny sprawy w ramach tzw. przedsądu. Jego zakres jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania. Obowiązkiem wnoszącego skargę jest wyartykułowanie podstawy uzasadniającej jej przyjęcie. Skarżący ów obowiązek zrealizował i ulokował jej podstawę w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W ten sposób rysuje się obowiązek odpowiedzi na pytanie, czy skarga jest oczywiście uzasadniona. Nie chodzi li tylko o kontrolę formalną, to jest, czy wnoszący skargę oparł ją na ustawowej podstawie, lecz czy ona w sprawie faktycznie występuje.

Iluzorycznie ów postulat skarga spełnia, gdyż w jej petitum przedstawiony został argument o konieczności merytorycznego rozpoznania sprawy. Jest nim w ocenie skarżącego art. 328 § 2 k.p.c., który to przepis ujawnia oczywistą zasadność wniesionego środka odwoławczego.

Wybrana przez skarżącego podstawa prawna przedsądu (wiążąca Sąd Najwyższy) nie jest trafna. Od dawna i jednolicie przyjmuje się, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, jeżeli kwalifikowane naruszenie przepisu prawa jest widoczne *prima facie* przy zastosowaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Lektura pisemnych motywów zaskarżonego wyroku pozwala wyodrębnić podstawę faktyczną rozstrzygnięcia (argumentacja w sferze faktów dotycząca wskazania okresów składkowych, podczas których była wykonywana praca w szczególnych warunkach) oraz etap subsumcji prawa, polegający na wskazaniu norm prawa materialnego.

Nie można pominąć, że sposób sporządzenia uzasadnienia przez sąd drugiej instancji jest odmienny od mechanizmu, jakim posługuje się sąd pierwszej

instancji, w szczególności gdy sąd apelacyjny orzeka w sposób tożsamy jak sąd pierwszej instancji. W tej sytuacji Sąd Apelacyjny nie był zobowiązany do szczegółowego powtarzania w uzasadnieniu całości ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 września 2016 r., IV CSK 702/15, LEX nr 2109483). Ponadto uchybienie wymaganiom określonym w art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. może być ocenione jako mogące mieć wpływ na wynik sprawy tylko wyjątkowo, gdy braki w uzasadnieniu są tak znaczące, że uniemożliwiają kontrolę kasacyjną zaskarżonego orzeczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2015 r., IV CSK 149/15, LEX nr 1962540).

Podkreślenia wymaga, że sposób sporządzenia uzasadnienia abstrahuje od poprawności rozstrzygnięcia. Krótko mówiąc, uzasadnienie może być sporządzone prawidłowo, lecz samo rozstrzygnięcie może być wadliwe. Zatem nie w tej perspektywie należy poszukiwać potencjalnej „oczywistości skargi kasacyjnej”.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji, stosownie do art. 398⁹ § 2 k.p.c.